

**Biró Eszter & Bérczes Tibor: A halál életkérdés –
Beszélgetések Biró Eszterrel, a Magyar Hospice Alapítvány
pszichológusával [Death is a matter of life – Conversations with
Eszter Biró, psychologist of the Hungarian Hospice Foundation]**
Budapest: Corvina Kiadó, 2020. ISBN 978-963-13-6672-3, pp. 280.

MUCSI GEORGINA

Mucsi Georgina: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Társadalmi Kapcsolatok Intézete, Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék; mucsi.georgina@pte.hu

Georgina Mucsi: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Social Relations, Department of Community and Social Studies; mucsi.georgina@pte.hu

„A halál fogalmának megközelítésétől, a társadalmi-gazdasági és vallási háttértől, az orvosi, nővéri ellátástól függetlenül az ember reménye mindenütt a világon az, hogy békésen halhasson meg. (...) Ezért a palliatív ellátás szükségessége a világ minden táján érvényes, meghaladva országhatárokat és nemzetiségeket.” Kashiwagi (Cseri, 2002: 26)

Biró Eszter és Bérczes Tibor interjúkötete a lét alapvető kérdéseivel foglalkozik, de a Covid–19 kapcsán kialakuló válsághelyzet miatt még aktuálisabb e kérdések jelentősége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. E folyamatban a könyv bárkinek komoly segítséget jelenthet.

A halál tabuja még mindig erőteljesen jelen van társadalmi szinten, nehéz róla beszélni, sokszor nincsenek rá szavaink, csak a félelem és a rettegés érzékelhető. A Covid-helyzet azonban mindennapivá teszi a veszteséget és a fenyegetettséget, amivel mindannyiunknak szembe kell nézni. Nehéz ma olyan embert találni, akinek az élet-halál kérdések ne szönnék át a mindennapjait, olyannyira közel került e témakör mindenkihez, hogy elkerülhetetlen az erről való gondolkodás és jelentéstulajdonítás, így válik még aktuálisabbá a könyv mondanivalója. Az interjúkötet közvetlenségével és emberiségével ezt a tabut döntögeti, és mindannyiunkhoz közel hoz fontos témákat: hogyan lehet méltósággal meghalni, miért fontos elbúcsúzni a haldoklótól, miért „létkérdés” a vele való őszinteség, és hogyan nyújthat egy valós alternatívát mindehhez a hospice ellátás? Többek között ezekről az egzisztenciális kérdésekről beszélget a könyvben Bérczes Tibor író-műfordító Biró Eszterrel, a Magyar Hospice Alapítvány pszichológusával. Bérczes Tibor nyílt kérdéseinek és Biró Eszter komoly szakmai tapasztalatának, az élet iránti tiszteletteljes hozzáállásának köszönhetően mély, megindító gondolatok szövik át a beszélgetésüket, amelyek sokakra hatást gyakorolhatnak. A könyv olvasása során elsősorban a saját halálhoz való viszonyunk kerül előtérbe. Elgondolkodtat, milyen halált szeretnék önmagunknak és szeretteimnek, szembe merek-e majd nézni a ténnyel, ha akár önmagam, vagy egy szeretett hozzátartozóm a halál kapujában áll majd.

Sok család számára jelent ma komoly lelki vívódást, hogy merjenek-e találkozni idős szeretteikkel. Tudják, hogy ma minden egyes találkozás, ölelés komoly kockázatot jelenthet, de mindannyiukban ott a kapcsolódás vágya, és kimondva vagy kimondatlanul ott a feszítő érzés: mi van, ha ez az utolsó alkalom a találkozásra? Az idősek sokszor nem is a haláltól, hanem a kiszolgáltatottságtól és az elszigeteltségtől félnek jobban. A hozzátartozók számára egy kórházi ellátás szükségessége miatt az elbúcsúzás lehetőségének hiánya jelent lelki terhet. Mindenkit komoly döntéshelyzet elé állít a jelenlegi állapot, számos olyan kérdés kerül előtérbe, amelyre nem biztos, hogy egyértelmű válaszok találhatóak.

A beteg és a hozzátartozók igényeinek kielégítése és komplex támogatásuk érdekében elengedhetetlen a különböző szakmák partneri együttműködése. Az ellátásban segítő tevékenységet vállaló szakemberek célja ugyanaz: az élet lezárásához szeretetteljes, meghitt légkör biztosítása, gondos figyelem az élet utolsó szakaszában is, és a méltósággal történő meghalás körülményeinek a biztosítása. Mindehhez hozzátartozik az őszinte, hiteles kommunikáció minden körülmények között. Ebben a tekintetben is gazdag olvasmányélményre számíthatnak a szakemberek is, az egészségügyi ellátásban dolgozók számára pedig alapmű, hiszen sokat megtudhatunk a teammunka fontosságáról a hospice ellátás kapcsán is. A különböző témakörök megértését az anonim történetek bemutatása is segíti, az eseteken keresztül szembesülhetünk e nehéz időszak kommunikációs kihívásaival, a kapcsolatokban rejlő erőforrásokkal, amelyek szükség esetén mozgósíthatóak, az elengedés nehézségeivel és a gyászfeldolgozás egész életen át tartó folyamatával.

A szakember értő, hiteles válaszai segítenek mindenkinek közelebb hozni a halál elkerülhetetlenségének gondolatát, az élet részeként való értelmezésének lehetőségét. A hospice fókuszán kívül számos olyan kérdést is érint a könyv, amely betegek, hozzátartozók, szakemberek és laikusok szempontjából egyaránt relevánsak, elgondolkodtatóak, saját válaszok megtalálására is készítőek.

A könyv tanulsága lehet annak felismerése, hogy ha szembe merünk nézni a halállal és az elmúlással, akkor az életünket egy teljesebb, szorongásoktól mentesebb, értékesebb dimenzióban élhetjük „mindhalálig méltósággal” (Hennezel, 2007).

Irodalom

- Cseri P. (szerk.) (2002). *Segítségnyújtás a végeken*. Magyar Hospice-Palliatív Egyesület.
de Hennezel, M. (2007). *Mindhalálig méltósággal*. Európa Kiadó.